

TÜSİAD-Özyeğin Üniversitesi Enerji, Çevre ve Ekonomi Merkezi (EÇEM)

Türkiye'nin Sanayide Enerji Verimliliği Görünümü Projesi Tanıtım Etkinliği Konuşması

Orhan Turan, TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı

13 Eylül 2023

Saygıdeğer Konuklar, Değerli Basın Mensupları,

Türkiye'nin Sanayide Enerji Verimliliği Görünümü Projesi tanıtım etkinliğinde, sizlerle bir arada olmaktan mutluluk duyuyoruz. TÜSİAD Yönetim Kurulu adına sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bugünkü değerli katılımları için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakan Danışmanı Dr. Abdullah Buğrahan Karaveli'ye teşekkürlerimi sunuyorum. Ülkemiz açısından, stratejik nitelikte gördüğümüz, enerji konusunda Bakanlığımızın güvenli bir gelecek sağlama vizyonunun uygulanmasına yönelik planlamalarını dinleme fırsatı bulmak hepimiz açısından çok kıymetli bir fırsat olacak.

Biraz sonra küresel enerji politikaları üzerindeki lider rolünü yakından takip ettiğimiz, Uluslararası Enerji Ajansı'nın İcra Direktörü Dr. Fatih Birol da bizlere katılacak. Dünya enerji görünümü içinde enerji verimliliğinin rolüne yönelik vereceği vizyoner değerlendirmeler ve kıymetli katılımları için çok teşekkür ediyorum.

Değerli Konuklar,

Tarih bize dünyamızın sayısız zorlu süreçle şekillendiğini gösteriyor. Bu dönemlerden, geleceğe umut ve güvenle bakarak çıkılabildiğini görüyoruz. Geçmişte yaşanan birçok krizin kalkınma odaklı, işbirliğine açık ve müreffeh ekonomik yapılar yarattığına şahit olduk. Günümüzde ise çok çeşitli ve birbiri ile etkileşim içinde olan parametreler, dinamikler olduğunu gözlüyoruz. COVID-19, iklim ve biyoçeşitlilik krizleri, ekonomik daralma gibi birçok küresel tehdit ve zorlayıcı koşul eş zamanlı yaşanıyor ve birbirinin etkisini derinleştiriyor. Dünya Ekonomik Forumu bu durumu çoklu-kriz (*poly-crises, multiple crises*) olarak tanımlıyor.¹ Böyle bir ortamda, sorunların çözümü için aldığımız aksiyonların odağı ve etki alanı da genişliyor.

2022 yılının başında Rusya'nın Ukrayna'yı işgali ile çoklu-kriz halinin en çarpıcı örneklerinden birini ilk elden deneyimledik. Enerji kaynaklarına erişimin kısıtlanması ve artan enerji fiyatları enerji bağımsızlığı konusunun, modern çağın en önemli unsurlarından biri olduğunu bizlere yeniden gösterdi. Sanayi üretimi ve tedarik zincirleri artan enerji maliyetinden olumsuz yönde etkilenirken; gıda arz güvenliği küresel bir sorun haline geldi. Öte yandan, dünyanın dört bir yanında yaşadığımız iklim kaynaklı felaketlerle, iklim krizinin etkileri her geçen gün yoğunlaşıyor, derinleşiyor. Neticede iklim krizi ile iç içe geçen enerji krizi, önemli bir denkleme tekrar su yüzüne çıkardı. İklim hedeflerimize erişmek için, karbonsuz bir ekonomiye; rekabet gücümüzün devamlılığı, üretimin ve tedarik zincirlerinin sürekliliği için ise güvenli, uygun maliyetli ve sürdürülebilir enerjiyi mutlak surette sağlamak zorundayız. Avrupa

¹ https://www3.weforum.org/docs/WEF_Global_Risks_Report_2023.pdf

<https://fortune.com/2023/01/11/world-economic-forum-polycrisis-decade-dr-doom-nouriel-roubini-adam-tooze/>

Birliği ve Amerika Birleşik Devletleri başta olmak üzere, birçok ülke bu doğrultuda harekete geçti. Fosil yakıtlardan çıkışı, yenilenebilir enerjiyi, enerji verimliliğini, ikiz dönüşümü, temiz teknolojiyi ve inovasyonu önceleyen planlar devreye alındı. Ticari ve ekonomik ilişkiler bu planlarla uyumlu olarak şekillendirilmeye başlandı.

Saygıdeğer Konuklar,

Küresel ölçekte gördüğümüz manzara böyleyken ülkemizin bu resimde nerede olduğuna dair bazı unsurların altını çizmek istiyorum. Tükettiğimiz petrolün %91'ini, doğal gazın %98'ini ve kömürün %56'sını ithal ediyoruz.² Zirveye ulaşan enerji fiyatlarına bağlı olarak 2022 yılında 96,5 milyar dolara kadar yükselen enerji ithalatı faturamız toplam dış ticaret açığının %73'ünü oluşturdu.³ 2023 yılı ilk yarısında enerji ithalatı rakamında bir miktar düşüş görülmekle birlikte cari açık içinde önemli hacimde yer tutmaya devam ediyor. Enerji fiyatlarına bağlı olarak, artan emtia fiyatları ve enflasyon, sanayi ve gıda başta olmak üzere, ekonomik performans ve rekabet gücümüzün farklı bileşenlerine kümülatif olarak yansıyor.

Öte yandan, Akdeniz Havzası'ndaki bir ülke olarak, iklim krizinin yıkıcı etkilerini de her geçen gün daha fazla hissediyoruz. Geçtiğimiz Ağustos ayında ülkemizde 49,5 °C ile sıcaklık rekoru bir kez daha kırılırken, su rejimi açısından kritik önemde olan orman varlığımız son yıllarda yangınlar nedeniyle ciddi büyüklükte zarar gördü. Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki kuraklık hidroelektrik üretiminde ve tarımsal üretimde büyük bir risk olmaya devam ediyor.⁴

Bu tablo karşısında tüm dünyada olduğu gibi, ülkemizde de net sıfır emisyon hedefini mümkün kılacak sürdürülebilir, arz tarafında güvenli ve uygun maliyetli enerjiyi sağlayacak bir sistemi kurmak yegâne amacımız olmalı. Bu amaç doğrultusunda önümüzde uzun bir yolculuk ve bir o kadar da geniş aksiyon alanı bulunuyor. Ulusal Enerji Eylem Planı'nın merkezi bileşeni olan, güneş ve rüzgar enerjisi potansiyelini azami ölçüde gerçekleştirecek güçlü eylem adımları bu yolculuğun dönüm noktaları olacak. Bu çerçevede, ihalelerin yatırımlara dönüşmesini sağlayacak önlemleri ortaya koymayı, izin süreçlerini yalınlaştırmayı, gerekli finansal mekanizmaların tasarlanmasını ve etkinleştirilmesini atılması önemli adımlar olarak görüyoruz.

Kıymetli Misafirler,

Bu yolculukta bir sıçrama tahtası niteliği görebilecek ve henüz yeterli düzeyde faydalanmadığımız bir diğer kritik unsur ise enerji verimliliği. 2017-2023 yıllarını kapsayan Enerji Verimliliği Eylem Planı'nda 2017 fiyatları baz alınarak 2033 yılına kadar en az 30 milyar dolar tasarruf edilmesinin mümkün olduğu belirtilmişti. Orta Vadeli Plan'da da yer bulan yeni Enerji Verimliliği Stratejisi ve Eylem Planı'nda güçlü, somut ve bütüncül bir politika çerçevesini ortaya koyarak daha ileri seviyelerde tasarruf potansiyelini hayata geçirebiliriz.

TÜSİAD olarak,

---

² <https://shura.org.tr/turkiye-enerji-donusumu-gorunumu-2022/>

³ <https://shura.org.tr/turkiye-enerji-donusumu-gorunumu-2022/>

⁴ <https://www.iklimhaber.org/deprem-ve-kuraklik-bir-arada-tarimsal-uretim-buyuk-risk-altinda/>

- Enerjiyi daha akılcı, pratik ve inovatif yöntemlerle kullanarak daha az tüketen,
- Tasarımdan üretime tüm değer zincirinde verimliliği artıran ve
- Buna uyumlu olarak tüketici alışkanlıklarının değişimini teşvik eden

kültürel bir dönüşümün kritik önemde olduğuna inanıyoruz. Bu dönüşümü hayata geçirmek içinse enerji verimliliğinin değer zincirindeki tüm aktörlerin öncelikli gündemi olmasına, bir enerji verimliliği seferberliğine ihtiyacımız var.

Bu anlayışla, TÜSİAD ve Özyeğin Üniversitesi Enerji, Çevre ve Ekonomi Merkezi'nin işbirliğinde "Türkiye'nin Sanayide Enerji Verimliliği Görünümü" projesini hayata geçirmekten büyük memnuniyet duyuyoruz. Sanayimizin enerji verimliliği potansiyelinin azami düzeyde hayata geçirilmesine katkı sunma hedefini güden bu projemiz ile, seferberliğin özel sektör açısından önemli bir adımını atmaya amaçlıyoruz.

Bu süreçte bütün paydaşlarımızın desteği ve katkısı ile güçlü bir işbirliği tesis etmeyi arzu ediyoruz. Üyelerimizden sektörel derneklere, ilgili kamu kurumlarından sivil toplum kuruluşlarına genişleyeceğini ümit ettiğimiz paydaş ekosistemimiz, attığımız adımların daha fazla etki yaratmasını sağlayacak.

Sözlerime son verirken "Türkiye'nin Sanayide Enerji Verimliliği Görünümü" projesinin hayata geçirilmesi sürecinde emek veren, tüm paydaşlarımıza teşekkür ederiz. Bugünkü etkinliğimizde bizlerle kıymetli görüşlerini paylaşacak saygıdeğer konuşmacı ve panelistlerimize TÜSİAD Yönetim Kurulu adına teşekkürlerimi sunuyorum.

Projemizin ülkemizin enerji verimliliği potansiyelinin hayata geçirilmesinde önemli bir kaldıraç olacağına olan inancımla, hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.